

«Հաստատում եմ»

<<Շիրակի Մ. Նալբանդյանի անվան պետական
Համալսարան>> հիմնադրամի
ռեկտորի ԺՊ Ե. Սերոբյան

« 10 » փետրվարի 2020թ.

ԿԱՐԾԻՔ

Առաջատար կազմակերպության

Լիլիթ Ալբերտի Օհանյանի «Ավագ դպրոցի ուսուցչի մասնագիտական մոտիվացիայի զարգացումը որպես կառավարման հիմնախնդիր» խորագրով թեկնածուական ատենախոսության մասին՝ ներկայացված է ԺԳ. 00.01 «Մանկավարժության տեսություն և պատմություն» մասնագիտությամբ մանկավարժական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման համար:

«Ավագ դպրոցի ուսուցչի մասնագիտական մոտիվացիայի զարգացումը որպես կառավարման հիմնախնդիր» թեմայով ատենախոսության արդիականությունը պայմանավորված է արդի ժամանակաշրջանում կրթության զարգացման, որակի և արդյունավետության բարձրացման անհրաժեշտությամբ, որը կարող է նպաստել պետության ու տնտեսության, ողջ հասարակության զարգացման ապահովմանը, որտեղ գլխավոր դերակատարություն ունի հանրակրթական դպրոցը:

Ինչպես գիտենք, ՀՀ հանրակրթության ոլորտում վերջին քսան տարիների ընթացքում իրականացվող բարեփոխումներն ուղղակիորեն առնչվում են դպրոցի արդյունավետ կառավարմանը, որը սերտորեն փոխկապված է մարդկային ռեսուրսների կառավարման հետ, որի համատեքստում կարևոր նշանակություն է ստանում ուսուցչի մոտիվացիայի զարգացման հիմնախնդրի ուսումնասիրության հարցը: Այն առավել հրատապ է և արդիական ավագ դպրոցում, որտեղ վերջնականապես ձևավորվում է ավագ դպրոցականի մասնագիտական, աշխատանքային կողմնորոշումը, ի հայտ են գալիս ոչ միայն մոտակա, այլև հեռավոր նպատակների առաջադրման և դրանց հասնելու համար ջանքեր գործադրելու ունակությունները: Այս հարցերում մեծ է ավագ դպրոցի ուսուցչի դերը, նրա մասնագիտական գործունեության նշանակությունը, մոտիվացիան, դրա զարգացումը:

Հետազոտվող հիմնախնդրի նպատակադրումը արդիական է, այն վերափոխում է ուսուցչի մասնագիտական գործունեության՝ մասնավորապես նրա մոտիվացիայի զարգացման վերաբերյալ մանկավարժական հանրության պատկերացումները: Աշխատանքի

ներածության մեջ հիմնավորվում է հետազոտության արդիականությունը, որոշված է հետազոտության նպատակը, վարկածը, առաջադրված են հետազոտության խնդիրները, որոնք բխում են հետազոտության նպատակից: Ներկայացված են նաև հետազոտության մեթոդները, թեմայի մշակվածության աստիճանը, աշխատանքի գիտական նորույթը, տեսական և գործնական նշանակությունը: Ներածության մեջ ներկայացված են պաշտպանությանը ներկայացվող դրույթները , որոնք տրամաբանորեն կապված են գիտական վարկածի, աշխատանքի տեսական և գործնական նշանակության հետ: Ներածությունում ներկայացված են նաև հետազոտության իրականացման փուլերը, աշխատանքի կառուցվածքը:

Ատենախոսության առաջին՝ «Մոտիվացիա հասկացության հայեցակարգային շրջանակը և տեսական հիմքերը» գլուխը կազմված է երեք ենթագլխից, որտեղ ներկայացված են մոտիվացիա հասկացության հայեցակարգային դրույթները, կան ուշագրավ գնահատումներ անձի պահանջմունքների և դրանք ձևավորող գործոնների վերաբերյալ: Առանձնացված են անձնակազմի մոտիվացիայի կառավարման մեթոդները, նյութական մոտիվացիայի ուղիները, հիմնավորվում է աշխատակիցների մոտիվացիայի զարգացման անհրաժեշտությունը մոտիվացնող գործոնների անհատականացումը: Այս գլխում համակարգված կերպով ներկայացված են մոտիվացիայի բովանդակային տեսությունների գործնական կիրառման առանձնահատկությունները դպրոցի կառավարման գործընթացում: Ներկայացված է դրանց առաջացման ժամանակահատվածը, մանրամասնորեն մեկնաբանվում են Ա. Մալուուի, Դ. Մակկլեյլանդի, Տ. Ատքինսոնի, Ֆ. Հերցբերգի, Կ. Ալդերֆերի պահանջմունքների և մոտիվացիայի տեսությունները, քննարկվում են մոտիվացիայի գործընթացային տեսությունների գործնական կիրառման առանձնահատկությունները:

Ատենախոսության երկրորդ գլուխը, որը կրում է «Ուսուցչի մասնագիտական մոտիվացիայի զարգացումը որպես դպրոցի կառավարման հիմնախնդիր» խորագիրը, նվիրված է դպրոցի կառավարման առանձնահատկությունների ուսումնասիրությանը, որտեղ մանկավարժական հանրույթի մոտիվացումը դիտարկվում է որպես դպրոցի կառավարման գործառույթ: Աշխատանքում քննարկվում են ուսուցչի մասնագիտական և մանկավարժական գործունեության մոտիվացիայի առանձնահատկությունները, մանկավարժական գործունեության բազմամոտիվացվածությունը, անձի մոտիվացիայի և պահանջմունքների միջև փոխկապվածությունը: Ուշագրավ է աշակերտի սովորելու մոտիվացիայի վրա ազդող գործոնների ուսումնասիրությունն ու ներկայացումը, այդ համատեքստում դիտարկելով

ուսուցչի մասնագիտական և մանկավարժական գործունեության առաջընթացը որպես մոտիվացիայի վրա ազդող գործոն:

Երրորդ գլուխը, որը կրում է «ՀՀ ավագ դպրոցի ուսուցչի մասնագիտական և մանկավարժական մոտիվացիայի զարգացման նախադրյալները և պայմանները խորագիրը», իրենից ներկայացնում է կատարված հետազոտական աշխատանքների արդյունքների վերլուծություն, ներկայացվում է նաև ուսուցչի մասնագիտական մոտիվացիայի զարգացման կառավարման մոդելը, այդ մոդելի կիրառման համար անհրաժեշտ մանկավարժական պայմանները, տրվում է «Մանկավարժական մոտիվացիայի զարգացում» դասընթացի նկարագիրը: Հարցման արդյունքները հավաստի են և առնչվում են հիմնախնդրի ուսումնասիրությանը:

Աշխատանքն ավարտվում է եզրակացություններով, որոնք համապատասխանում են առաջադրված խնդիրներին:

Լիլիթ Ալբերտի Օհանյանի «Ավագ դպրոցի ուսուցչի մասնագիտական մոտիվացիայի զարգացումը որպես կառավարման հիմնախնդիր» թեմայով ատենախոսությունը կուռ, համապարփակ, գիտամանակավարժական հետազոտական աշխատանք է, որը կարող է նպաստել մանկավարժական գիտության զարգացմանը: Նշենք մի քանի նկատառումներ հետազոտական աշխատանքի վերաբերյալ.

1. Աշխատանքում կարելի էր անդրադառնալ ավագ դպրոցի հիմնախնդիրներին, կայացման պայմանների բարելավմանը, այդ համատեքստում քննարկելով ավագ դպրոցի ուսուցչի մասնագիտական մոտիվացիայի զարգացման անհրաժեշտությունը:
2. Կարելի էր հարցումներ անցկացնել ավագ դպրոցների տնօրենների, տնօրենների տեղակալների հետ, նրանց կողմից իրականացվող կառավարման գործառնությունների տեսանկյունից հիմնախնդրի վերաբերյալ պարզաբանումներ և վերլուծություններ ստանալու նպատակով:
3. Ներածության մեջ ներկայացված է աշխատանքի կառուցվածքը, որտեղ կարելի էր նշել աշխատանքում օգտագործված աղյուսակների, գծապատկերների քանակը:

Նշված նկատառումները չեն սուվերում կատարված գիտական հետազոտական աշխատանքը, այն արժեքավոր է մանկավարժական գիտության, ավագ դպրոցի արդյունավետ կառավարման, ուսուցչի մասնագիտական և աշխատանքային մոտիվացիայի զարգացման տեսանկյունից:

